

Raskeveomasinatega maanteeõnnetuste ärahoidmine¹

Maanteede turvalisus on Euroopa Liidu transpordipoliitika prioriteet. Kuigi tegemist on kohalike omavalitsustega, ettevõtete ja üldsuse ühise vastutusega, peaksid juhtiva rolli endale võtma transpordisektori ettevõtted ja töötajad. See teabeleht kirjeldab mõningaid peamisi hea tava põhimõtteid transpordisektoris

Edukad ettevõtted kaasavad maanteedeohutuse oma kvaliteedistrateegiasse

Euroopa Liidus hukub igal aastal liiklusõnnetustes umbes 800 veoautojuhti². Maanteetranspordi sektoris töötavatel inimestel, nagu kõikidel töötajatel, on õigus ohutule ja tervislikule tööle.

Õnnetused mõjutavad ka ettevõtete kulusid: ettevõtted, mis on omaks võtnud maantee ohutusstrateegia, vähendavad lõpptulemusena oma kulusid. Lisaks sellele mõjuvad veoautodega toimuvad liiklusõnnetused kahjulikult maanteetranspordi mainele ja avalikule heakskiidule.

Sellepärast on maanteetranspordi ettevõtete sihikindel pühendumine autojuhtide riskide vähendamisele äärmiselt vajalik.

Tegutsemise ohutusaspektid

Euroopa tööohutuse ja töetervishoiu strateegia hõlmab riskide hindamist ja ennetusmeetodite rakendamist, prioriteediks on riskiallikate eemaldamine. Neid põhimõtteid tuleks arvestada maanteel tööohutuse ja töetervishoiu plaani rakendamisel, mis hõlmab sõidukeid ja nende varustust, töö planeerimist ja personali. Koosta register õnnetusjuhtumite ülesmärkimiseks. Neid võib analüüsida riskihindamise osana, et määrata parim tegutsemisviis.

Ennetusplaani peab sisaldama:

- ettevõttes ohutusega tegeleva ametniku määramist;
- töötajatega konsulteerimist ja sisekommunikatsioonisüsteemi loomist, mis võimaldaks töötajatel edastada arvamusi ja ettepanekuid;
- töötajate, eriti autojuhtide erikoolitust;
- korraldusi, mis kindlustavad maanteeohutuse nõuete täitmise iga töötaja poolt;
- veoautode ja nende varustuse hooldamist;
- töökorralduse kohandamist liiklust reguleeriva õigusloome ja maanteemäärustikuga, samuti sõiduaegu puudutavate nõuetega.

Spetsiaalsed maanteetranspordi direktiivid ja eeskirjad hõlmavad sõiduaegu, registreerimisaparaate, sõidukite kontrolli ja juhilube reguleerivaid meetmeid.

Ärisuhete ohutusaspektid

Firmad võivad ohutusmeetmete rakendamisest saada kasu ka ärisuhetes, näiteks:

- Informeeri kliente oma kohustustest maanteeohutuse tagamisel ning julgusta neid sellest rohkem huvituma. Hoidu maanteeohutusele kahjulikult mõjuvatest kokkulepetest, näiteks sõidu- või ooteaja muutmine ning veokite ülekoormust puudutavad kokkulepped.
- Kohalda maanteeohutuse tagamise protseduurid teiste haldusaladega, nagu kvaliteedi sertifitseerimine ja turunduskampaaniad, saades neist kaubanduslikku tulu.

Koostöö kohalike omavalitsustega

Transpordifirmad saavad demonstreerida personalile oma teadlikkust asjakohaste nõuete kinnitamisega ja ettevõtte ümbruskonnas maanteeohutuse parandamisega.

Tee koostööd kohaliku omavalitsusega, et ohutusplaani täiendada või omaks võtta. Haara initsiatiiv ja juhi tähelepanu igale probleemile või maanteeohutuse täiustamise võimalusele.

Ka autojuhid saavad rakendada oma asjatundlikke teadmisi probleemide lahendamisel ning osaleda ühiskondlikus töös sõiduteede, liiklusemärgide ja fooride, avaliku teabe ja noorte koolituse parandamisel.

TÖÖANDJATE HEA TAVA KONTROLLNIMEKIRI

- Kehtesta kirjalik ohutusstrateegia ja instruksioonid oma autojuhtidele ning füüsilisest isikust ettevõtjatele- autojuhtidele, keda sa palkad.
- Varusta kõik juhid ja ka reisijad, kes peavad sõidukis sõitma, turvavöödega.
- Osta sõidukid, mis on varustatud parimate turvavahenditega: turvavööd ja õhkpadjad, juhi istme taga olev turvasein, blokeerumatud pidurid, koorma turvavahendid, "pimedate nurga" kõrvaldamise varustus jne.
- Juuruta protseduurid, mis tagaksid sõidukite korralliku hooldamise.
- Tee sõiduplaan, mis võimaldaks juhtidel järgida kiirusepiiranguid ja vältida tipptunni liiklust. Jälgi, et ei rikutaks kiirusepiiranguid.
- Sõiduplaanide koostamisel võta arvesse ilmastikutingimusi ja ebasoodsaid teelusid.
- Määra ohutu marsruut, soovitatavalt kiirteed.
- Jälgi ja kontrolli, et sõidutundide arv jääks soovitatud ohutuspiirangute ja seadusega sätestatud nõuete piiresse.
- Laadimine võib tekitada väsimust. Kui võimalik, siis kasuta laadimiseks selleks koolitatud personali, mitte autojuhte. Planeeri puhkeperioode autojuhtidele, kes peavad nii laadima kui ka sõitma.
- Värbage sobivaid autojuhte. Kontrolli nende juhilubade tausta. Kontrolli, kas nad on sõitmiseks vajalikus tervislikus vormis.
- Taga, et juhid läbiksid ohutu sõidupraktika, sõidukite ohutuse kontrollimise, sõiduki ohutusseadmete õige kasutamise ja sõiduki ohutu laadimise koolitused. Planeeri korduskoolitusi ja regulaarseid infotunde.
- Sätesta selgepiirilised strateegiad alkoholi ja teiste ainete kuritarvitamise vältimiseks.
- Taga mobiiltelefonide korrektne kasutamine.
- Lisa ohutusprogrammi kohalikud maanteeohutuse reeglid ja koodid. Aita kaasa nende arengule.
- Kui sõlmid lepingu füüsilisest isikust ettevõtja-autojuhiga, võid ikkagi määrata nõuded sõiduki hoolduse, ohutusvahendite, turvavööde kasutamise, koolituse, kogemuse jne kohta. Sõiduplaanid, marsruudid, ohutusprotseduurid jne on sageli otseselt või kaudselt sinu kontrolli all.

¹ NB! See teabeleht ei käsitle ohtlike ainete transportimise nõudeid.

² CARE Euroopa maanteeõnnetuste andmebaas

Veoautode juhid on maanteehutuse professionaalid

Veoautodega juhtunud õnnetustel võivad olla väga tõsised tagajärjed.

Professionaalse autojuhina sõltub sinu ning teiste maanteekasutajate ohutus sinu suhtumisest ja käitumisest rooli taga. Sul on kohustus teha koostööd oma tööandjaga tervishoiu ja ohutuse küsimustes. Pikaajaliseks eesmärgiks on kaotada Euroopa teedelt kõik tõsiste ja fataalsete õnnetuste allikad. Autojuhina on sul mängida tähtis roll ning sul tuleb käituda vastutustundlikult.

Vastutustundlik maanteevõrgustiku jagamine tähendab:

- võimalike riskisituatsioonide ettenägemist, et olla võimeline asjakohaselt reageerima;
  - võimet asjakohaselt reageerida ohuolukordades või siis, kui õnnetused tõesti juhtuvad;
  - mitteagressiivse ja ettevaatliku sõidustiili omaksvõtmist ning teiste maanteekasutajate viisakat, austavat ning tähelepanelikku kohtlemist isegi siis, kui nemad liiklusreeglite vastu eksivad.
- Selline pühendumine aitab tagada sinu enda ohutust, vähendab stressi ning näitab sinu professionaalsust.

© www.freefoto.com

Tähelepanelik ja professionaalne sõitmine

Võta ohutust arvesse isegi oma marsruuti planeerides. Kus iganes võimalik, kasuta marsruute, mis väsitavad kõige vähem ning mis on vähim ohtlikud, soovitatavalt kiirteid.

Kui sa ei saa vältida tiheda liiklusega piirkondades läbi sõitmist, siis püüa vältida tippunde, ajastades vastavalt oma pausid ja puhkeperioodid.

Hoia ohutut pikivahet ees oleva sõidukiga. Kui vaja, kohanda sõiduki kiirus vastavalt tee tüübile, liikluse tihedusele, nähtavusele ja ilmastikutingimustele.

Kiirteedel näita alati enne rea vahetamist suunda, et see ei tuleks üllatusena sinu taga sõitvatele autojuhtidele. Kui liiklus on hõre ning sul on plaanis ette võtta pikk möödasõidumanööver, ürita mitte piirata tagant lähenevate sõidukite vaatevälja, oodates vajadusel möödasõidumanöövri alustamisega.

Väiksematel teedel lase teistel autojuhtidel endast mööduda, juhul kui sinu taha on tekkinud märkimisväärne järjekord.

Ole tähelepanelik kergemini haavatavate maanteekasutajate suhtes, eriti tihedalt asustatud piirkondades, nt jalgratturid, jalakäijad, lapsed ja vanurid.

AUTOJUHTIDE HEA TAVA KONTROLLNIMEKIRI

- Järgi ohutusnõudeid.
- Kasuta alati turvavööd. Teisi töölisi võib vedada ainult juhul, kui iga inimese jaoks on turvavöö; sõida alati lubatud kiiruse piires; vähenda oma kiirust vastavalt ilmastikutingimustele.
- Ära jätka sõitmist, kui sa oled väsinud. Tee regulaarseid puhkepause. Mine kabiinist välja ja hingata värsket õhku. Ära kasuta väsimusest ülesaamiseks erguteid.
- Alati kohandu kohalike liiklustingimustega ja järgi sõiduaja nõudeid.
- Kohanda oma iste nii, et see oleks võimalikult püstine ja võimaldaks kasutada peatuge. See aitab õnnetuse korral kaelavigastusi ära hoida.
- Tunne oma sõiduki hooldusprotseduure ja taga nende täitmine. Kas aknad ja peeglid on puhtad? Kas veljed, pidurid, rool ja tuled on korras?
- Ära sõida alkoholi või narkootikumide mõju all või siis, kui oled tarvitanud ravimeid, mis võivad mõjutada sinu sõiduvõimet. Järgi ravimite ohutusjuhendeid ja kahtluse korral konsulteerige oma arstiga.
- Suitsetamine sõitmise ajal võib tekitada uimasust, sest süsinikdioksiid asendab kabiinis hapniku ning süsinikoksiidi hulk juhi veres tõuseb.
- Ära kasuta kabiinis vedelkütuse või söega kütetavaid küttekihi ja pliite, kuna süsinikoksiid võib kabiinis koguneda ja põhjustada surma.
- Kasuta kabiinist alla ronimiseks ohutuid vahendeid, eriti halva nähtavuse korral ning juhul, kui su jalalihased on väsinud.
- Kontrolli, et sinu koorem oleks ühtlaselt jaotatud ning korralikult kindlustatud. Taga ohutu koormaga töötamine, nt hoia ära oht, et koorem võib sulle peale kukkuda.
- Kontrolli, et kabiinis ei oleks lahtisi esemeid, mis võivad pidurdamise korral vigastusi tekitada.
- Magamiskohas puhkav kaasjuht peaks olema turvavööga kinnitatud.
- Kontrolli, et nähtavust ei takistaks ripuvad esemed või kleepsildid akendel.
- Püüa vältida oma sõiduki või haagise parkimist sellisel, et see takistab liiklust või teiste autojuhtide ja jalakäijate nähtavust. Kontrolli, et sõiduki liikumist takistavad meetmed on tarvitusele võetud.
- Söö regulaarselt tervislikku toitu.

Lisateave / viited

• Lisateave on agentuuri koduleheküljel <http://osha.eu.int/>. Agentuuri koduleheküljel on ka lingid liikmesriikide kodulehekülgedele, kus on rahvuslikud tööohutuse ja töötervishoiu seadused, määrused ja juhendid.

• Euroopa määrused ja direktiivid on saadaval Eurolexi andmebaasis <http://europa.eu.int/eur-lex/>. Direktiivid ei ole otse rakendatavad. Need kajastuvad iga liikmesriigi seadusandluses ja rakenduvad vastavalt kohalikele õigusruumile. Aladel, kus direktiivide määravad miinimumstandardid, võivad liikmesriigid esitada lisanõudeid. Paljud riigid annavad välja ka lisajuhendeid ja hea tava nõuandeid.

• Euroopa Liidu Nõukogu Energia ja Transpordi Peadirektoraadi koduleheküljel on http://europa.eu.int/com/dgs/energy_transport/index_en.html.